

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse määruste muutmine seoses kaitseväeteenistuse seaduse muudatuste ning kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse jõustumisega“ eelnõu seletuskirja juurde
Lisa

**Vabariigi Valitsuse 28. märtsi 2013. a määruse nr 54
„Kaitseväekohustuslaste registri põhimäärus“ muutmise eelnõu märkuste tabel**

Nr	Esitaja/märkuse sisu	Märkusega arvestamine/mittearvestamine
	Justiits- ja Digiministeerium	
1.	Eelnõu § 1 p-d 1 ja 2 - kõnealuste punktidega täiendatakse põhimääruse § 8, mille tulemusena hakatakse haridusandmete alla koguma ka teavet kaitseväekohustuslase eesti keele oskuse kohta. Juhime tähelepanu, et hetkel on punktis 1 nähtud ette "eesti keele oskuse andmed", kuid punktis 2 "teave eesti keele oskuse kohta". Seletuskirjast ei nähtu, et tegemist oleks sisuliselt erinevate andmetega, seega palume sõnastus ühtlustada, kuna sama mõtet väljendatakse ühe õigusakti raames samal viisil.	Arvestatud: Sõnastus on ühtlustatud ja kasutatud on väljendit „andmed eesti keele oskuse kohta“.
2.	1) Eelnõu § 1 p 3 - kõnealuse sättega täiendatakse § 11 lõiget 2 uue andmeandjaga. Juhime tähelepanu, et andmekogu põhimääruse volitusnorm näeb ette ka andmeandjate poolt edastatavate andmete sätestamise põhimääruses. Palume põhimääruse §-s 11 tuua välja ka kõigi andmeandjate poolt andmekogusse esitatavad andmed. Andmeandjate poolt edastatavate andmete sätestamine põhimääruses võimaldab eristada ka, millised on andmekogu põhiantmed, st andmed, mida kogutakse esmalt Kaitseväekohustuslaste registrisse. 2) Lisaks sellele juhime tähelepanu, et kui Kaitseressursside Amet on andmekogu vastutav töötleja, siis ei saa ta olla samal ajal andmeandja rollis. Kaitseressursside Amet töötleb andmekogus kõiki andmeid oma ülesannete täitmiseks, sh kannab sinna vajalikke andmeid.	1) Mitte arvestatud: Kuivõrd andmekoosseise käesoleva eelnõuga ei muudeta, siis ettepanekut § 11 lg 2 täiendamiseks eelnõu menetlemisel ei arvestata. Selgitame, et määruse § 11 sätestab andmeandjad ning täpsem andmekoosseis tuleneb §-st 8. Õiguslik alus ja millisel eesmärgil ning koosseisus andmeid edastatakse, on sätestatud nii kaitseväeteenistuse seaduses kui ka teistes eriseadustes.

		2) Arvestatud: § 11 lõike 1 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks.
3.	Põhimääruse § 18 - kõnealune säte näeb ette juurdepääsu registri andmetele. Kõnealuse sätte lg 1 näeb ette, et register on piiratud juurdepääsuga ja registriandmed on ette nähtud ainult ametialaseks kasutamiseks, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti. Juhime tähelepanu, et asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamise alused on ette nähtud avaliku teabe seadusega ning seda põhimääruses enam ei korrata. Sama paragrahvi lg 2 näeb ette, et registrisse kantud andmed on juurdepääsupiiranguga isikuandmete kaitse seaduse ja avaliku teabe seaduse ning nende alusel antud õigusaktide kohaselt. Juhime tähelepanu, et isikuandmete kaitse seadus ei näe ette juurdepääsupiiranguid. Juhul, kui selle sättega on olnud soov piirata andmesubjekti õigust oma andmetega tutvuda, siis tuleb sellekohane regulatsioon ette näha seaduse tasandil. Eelnevast tulenevalt palume põhimääruse § 18 lõiked 1 ja 2 kehtetuks tunnistada.	Arvestatud osaliselt ning anname selgituse. Mööname, et põhimääruse § 18 lõigete 1 ja 2 senine sõnastus pärineb ajast, mil andmekogude regulatsioon ja juurdepääsu käsitus erinesid kehtivast õiguslikust raamistikust. Senine sõnastus „register on piiratud juurdepääsuga“ ja „registrisse kantud andmed on juurdepääsupiiranguga“ võib tõepoolest jätta mulje, et põhimäärusega kehtestatakse registriandmetele iseseisev ja üldine juurdepääsupiirang. Sätete eesmärk ei ole olnud piirata andmesubjekti õigust tutvuda tema kohta registrisse kantud andmetega. Samuti ei ole eesmärk olnud kehtestada põhimäärusega uusi juurdepääsupiirangu aluseid. Registrisse kantud isikuandmete, sealhulgas eriliigiliste isikuandmete töötlemisel ja neile juurdepääsu võimaldamisel tuleb lähtuda otse kohaldatavatest õigusaktidest. <u>Lähtuvalt eeltoodust ajakohastatakse registri põhimääruses registrile juurdepääsu andmise üldsätteid.</u>
4.	Arhiiv – kehtiv põhimäärus näeb ette, et teatud tingimuste täitumisel kantakse andmed arhiivi, kus neid säilitatakse säilitustähtaja lõpuni. Põhimäärusest ei selgu, mis eesmärgil arhiivi peetakse. Andmete arhiivi kandmisel on mõte sellisel juhul, kui seal asuvate andmete kasutamise eesmärk ja ligipääs arhiivile on piiratud. Praegusel juhul ei ole selge, mis eesmärgil arhiivi peetakse.	Selgitame: Kuigi kõnesolev märkus ei ole seotud eelnõus tehtavate muudatustega, selgitame, et arhiivi kantakse digitaalsest ehk aktiivsest registrist andmed pärast seda, kui isik ei ole enam digitaalse registri subjekt. See tähendab eelkõige olukorda, kus isik ei ole

		enam kaitseväekohustuslane, isik on surnud või esineb muu põhimääruses sätestatud asjaolu, mille tõttu isik ei kuulu enam kaitseväekohustuslaste hulka. Arhiivi pidamise eesmärk on säilitada registriandmed pärast nende aktiivsest registrist väljumist, kui andmed ei ole enam aluseks kaitseväekohustuslastega seotud toimingute tegemisel. Seetõttu on arhiivi kantud andmete kasutamise vajadus ja ligipääs neile piiratud. Digitaalsele arhiivile on juurdepääs üksnes selleks õigustatud isikutel ning aktiivses registris toiminguid tegevatel isikutel puudub üldjuhul arhiivis olevatele andmetele juurdepääsu vajadus. Seega erineb arhiiv aktiivsest registrist nii andmete kasutamise eesmärgi kui ka neile juurdepääsu ulatuse poolest. Arhiivi kantud andmeid säilitatakse ettenähtud säilitustähtaja lõpuni ning neid ei kasutata enam kaitseväekohustuslastega seotud tavapäraste registritoimingute tegemiseks.
5.	Lisaks tuleb seletuskirjast välja, et kaitseväekohustuslaste registri põhimääruses toodud muudatused toovad kaasa andmevahetuse täiendamise ja sellest tulenevalt ka registri arendused. Hindamata on jäänud aga mõjud infotehnoloogiale ja infoühiskonnale. Palume seletuskirja täiendada vastava mõju hinnanguga.	Arvestatud. Seletuskirja on täiendatud vastavalt märkusele.
	Kaitseliit	
	Kaitseliit teeb ettepaneku, muuta eelnõu § 1 ja täiendada seda uue punktiga 3, muutes järgmiste punktide numeratsiooni vastavalt, järgmises sõnastuses: „3) paragrahvi 8 lõiget 4 täiendatakse punktiga 11 järgmises sõnastuses: „11) kerge mehitamata õhusõiduki süsteemi käitaja pädevustunnistuse või mehitamata õhusõiduki süsteemi kaugpiloodi kohta.“;“. Selgitus. Vabariigi Valitsuse 28. märtsi 2013. a määruse nr 54 „Kaitseväekohustuslaste registri põhimäärus“ § 8 lõike 4 kohaselt kantakse registrisse andmesubjekti oskuste, vabatahtliku	Mitte arvestatud ja anname selgituse: Kaitseliidu ettepaneku kohaselt tuleks täiendada kaitseväekohustuslaste registri andmekoosseisu loetelu ning näha ette võimalus koguda registrisse täiendavalt andmeid andmesubjekti kohta seoses tema pädevusega mehitamata õhusõiduki süsteemi

	tegevuse ja usulise veendumuse kohta muu hulgas järgmised andmed mootorsõiduki juhtimisõiguse, täiendõppega või spordi- ja huvitegevuses osalemise kaudu omandatud oskuste ja sisejulgeoleku või sõjalise riigikaitse ettevalmistamisega seotud vabatahtlikus tegevuses osalemise kohta. Kui hetkel on võimalik koguda ja kanda registrisse andmeid mehitamata õhusõiduki süsteemi pädevustunnistuse või kaugpiloodi kohta üksnes isiku vaba tahte alusel, siis riigi sõjalise kaitse tagamiseks on vajalik, et need andmed oleksid Kaitseväele ja Kaitseleiidule kättesaadavad isiku tahtest sõltumata. Selleks tuleb kanda lennuohutuse järelevalve infosüsteemi andmed kerge mehitamata õhusõiduki süsteemi käitaja pädevustunnistuse või mehitamata õhusõiduki süsteemi kaugpiloodi kohta kaitseväekohustuslaste registrisse sarnaselt mootorsõiduki juhtimisõiguse andmete kohta. Selliste andmete edastamine peaks toimuma automaatselt ilma ükskõikmisest teostamata. Sellega seoses oleks vaja muuta ka majandus- ja kommunikatsiooniministri 12.02.2014 määrust nr 12 „Lennuohutuse järelevalve infosüsteemi pidamise põhimäärus“ ning § 16² täiendada lõikega 7 järgmises sõnastuses: „(7) Registri volitatud töötaja edastab käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 sätestatud andmed kaitseväekohustuslaste registrisse.“.	käitamisel. Eelkõige puudutaks see andmeid kerge mehitamata õhusõiduki süsteemi käitaja pädevustunnistuse olemasolu või mehitamata õhusõiduki süsteemi kaugpiloodi staatuse kohta. Ettepaneku kohaselt peaksid nimetatud andmed jõudma kaitseväekohustuslaste registrisse automaatselt andmevahetuse kaudu, ilma et andmesubjektil oleks kohustust või võimalust nende andmete registrisse esitamiseks ise midagi teha. Selline lahendus eeldaks andmete edastamiseks toimivat andmevahetust registri ja asjakohast pädevust või tunnistusi käsitlevate andmekogude vahel ning selget õiguslikku alust andmete edastamiseks ja vastuvõtmiseks. Selgitame, et kaitseväekohustuslaste registrisse andmete kogumise ja töötlemise õiguslik alus, sealhulgas kogutavate andmete koosseis, andmete saamise allikad ning andmete töötlemise eesmärk, peab tulenema seadusest. Seetõttu ei ole üksnes registri põhimääruse või muu alamastme õigusakti tasandil võimalik luua õiguslikku alust selliste uute isikuandmete kogumiseks ja automaatseks saamiseks.
--	---	---